

več potreba. Seje in obdeluje se kakor navadna; povsod, kjer ajdo sejejo, naj bi sivko saj poskusili“.

(Da ti krompir v hramu ne kali), ga v kaki mreži ali kako drugač pomoči za 4 trenutke ali sekunde v krop (vrelo vodo) in potem ga razsuj, da se posuši.

Starozgodovinski pomenki. Skiti nikdar niso bili Slovani.

Spisal Davorin Terstenjak.

Ni še več kakor pet let, kar so nekteri nemški zgodovinoslovci začeli terditi, da so stari Skiti bili Slovani. Med te zgodovinoslovce spadajo taki učeni in velikočislani možje, da zares se moramo čuditi, kako so se kaj takega terditi podstopili. So pa posebno August Knobl, profesor bogoslovja v Giesenu, Gfrörer, profesor zgodovine v Freiburgu, in učeni nemški jezikoslovec J. Grimm v Berlinu. Pervi svoje terdenje oznanuje v knigi „Die Völker-
tafel der Genesis“, drugi v svojem delu „Urgeschichte des menschlichen Geschlechtes“, in slednji v svojih bukvah „Geschichte der deutschen Sprache“. Tudi naši domači zgodovinoslovci so začeli terditi, da so Skiti bili Slovani, med njimi posebno gosp. Elija Rebič.

Kterega rodú so pa bili Skiti? V novejših časih so Skite učeni možje, kakor Niebuhr, Böckh, Šafařík, Hansen, Hammer itd. za Mongole imeli ¹⁾; vendar to mnenje ne bode nikdar obveljalo. Dokazi, kateri se iz Hipokratovih in Galenovih spisov jemljejo, so slabi, in ni še dognano, ali so Galenovi spisi polnoverni. Herodot, kateri je Skite dobro poznal, nič mongoljskega ne najde na njih. Da je pa vlastovitosti Mongolov dobro poznal, se vidi iz njegovega popisa mongoljskih Argipäeev ²⁾. Tudi v podobšinah, v katerih so Skiti obraženi, ni nič mongoljskega viditi. Herodot ³⁾ je rekel, da so traški Agatirsi bratinsk rod Skitov, Traki pa so bili ariško pleme, toraj Skiti nikdar niso Mongoli.

Justin ⁴⁾ pripoveduje, da iz rodú Skitov so Baktri in Perzi. S to opazko je hotel reči, da so s tema narodom sorodni bili. Baktri in Perzi so pa arišk rod, tedaj tudi Skiti. Namesto starih Skitov so pozneje stopili Sauromati ali Sarmati. Najprej jih imenuje Herodot. Justin in Diodor Sicilski ⁵⁾ terdita, da Sarmati se kolonijo iz Medov in da so te Sarmate v starodavni dōbi Skiti na Tanais presadili. Plini ⁶⁾ Sarmate imenuje „Medorum Soboles“.

Ni nobenega razloga te povesti celó zavreči, akoravno niso Medi na takošni način na Tanais prišli; vendar se smé verjeti, da so se Medi s Skiti zmešali, v katerih deželo so prišli, in da tedaj Sarmati so skito-mediškega pokolenja.

Herodot piše, in to je važno, da so Sarmati skitiški govorili, čeravno ne brez *σολοικίζεν*. Po takem so bili sorodniki Skitov. Zato jih stari pisatelji prosto imenujejo Skite, skitiški narod ⁷⁾, ali pa oddeik, pleme Skitov. Včasih se poleg Skitov, včasih s Skitived ko kaj posebnega imenujejo ⁸⁾; vendar se tudi Skiti kot del sarmatiškega naroda poznamljajo ⁹⁾.

Ne moremo dvomiti, da bi Skiti in Sarmati ne spadali v edino narodsko pleme. Tudi Strabon govori od občega skitiškega in sarmatiškega naroda in od običajev teh narodov kot občih ¹⁰⁾.

Pervi sedež tega naroda je bil iztočno od Ta-

naisa, kjer jih Herodot ¹¹⁾ pozna, pa že Scylax ¹²⁾ ima Sarmate zapadno in Sauromate iztočno od Tanaisa, in oba roda sta gotovo bila edinega plemena. Od ondot se je ta narod v sledečih stoletjih pred in po Kristusu proti zapadu razširjeval, in je segal do Germanov ¹³⁾; njegovo ime je zbrisalo ime Skitov, in perva Skitija se je sedaj velela Sarmatija. Mela že piše, da so Sarmati od Germanije do Azije prebivali, in Ptolomaj razprostira svojo evropejsko Sarmatijo od Dona do baltiškega morja in Visle ¹⁴⁾.

Po skitiški povesti so Skiti najprej stanovali kraj Araksesa (Wolge) in so podjarmili dežele do Kaukaza, mäotiškega jezera in Tanaisa; pozneje so dobili kralja Skitesa, po katerem so dobili ime; še pozneje sta pa nastala skitiška rodova Palov in Napov, in še pozneje so si osvojili Skiti zemljo zapadno od Tanaisa in Trakije ¹⁵⁾. Povedka od Skitesa se ima gotovo tako razumeti, da so se Skiti odcepili od prvotnega debla, kateri je še bolj proti iztoku stanoval, in da so bili potem samostalen narod. To je bilo leta 1500 pred Kristusom, ker Skiti so se za nar mlajše ljudstvo mislili in pa terdili, da so še le 1000 let pred Darijem Histapsom nastali ¹⁶⁾. V ono dōbo, ko je njihov glavni sedež na Kaukazu bil, spada Skitov vladarstvo v Azii, za ktere ga se Asirjane na Pontus, in Mede na Tanais odpeljali ¹⁷⁾. (Konec sledi.)

Novo leto 1824.

Povestica. Spisal Davorin Terstenjak.

(Konec.)

Lani pridem spet na Koroško. Pervo noč na ti dragi zemlji ostanem v prijetni vesi. Skoz živo ves je šumila bistrice, in vzdigala težke kladi, katere so mečile terdo železo. Bila je svetla noč, in šum vode mi dolgo ni dal spati. Vendar natura je bila močnejša, kakor vodni šum, in tako zadremeljem.

Drugi dan že zgodaj se spet spravim na pot. Močen mladeneč me spremlja, in nese pred menoj mojo robo. Čez nekoliko dni pridem na lurnsko polje. Ogledujem se po ostanjkih stare Teurnije, in ko Hermanove bukve (Text zu „Wagners Ansichten von Kärnten“ str. 356) vzamem za vodilo, najdem sledeče verstice: „Ne dalje od stare Teurnije proti Dravi stoji sedaj kapela sv. Majdalene. Dalje gori so tri ponikve (jarine), imenovane „kervave kernice“ po nemški: „Die Blutmulden“.

Po ljudski povesti so tukaj Franki potolkli Slovence, in žertvenik njihovega molika razderli. Umirajoči Mike, to je višji duhoven, je sledeče maščevayne besede izgovoril: „Kadar bojo lipe tretjokrat iz posvečenega zemljišča zrastle, bodo Slovenci tam zakopani dremelj (buzdovan, batog) poiskali in v kervavem boji bode žena v bližini stanuvajočega kmeta Partuša, edinega pri življenji ostalega nemškega vojvoda, z burklami ubila. Vojska bode tako huda, da bojo kernice s kervjo napolnjene. Vendar zmaga bode Slovincem in kraljestvo Boruta spet uzkersnilo“. Lipe še dandanašnji stojijo. Leta 1736 so se spuntali kmetje milstatski proti gosposki, in so iskali dremeljna. Ravno tako so ga iskali ob času francozkih bojev. Vprašal sem moža, ktere ga mi je kerčmar za voduika dal, ali vé: kje je dremelj skrit? „Ne vém“ — mi odgovori — „ali enkrat bode neka Partušica sina rodila, ravno na Kerstnikovo o polnoči; ta bode dremelj našel, in tadaj bode se spolnilo, kar povest pravi. Tudi bode takrat kralj Matjaš od smerti vstal“. „Kaj? ali tudi vi veste kaj od kralja Matjaša povedati?“

¹⁾ Niebuhr „kleine histor. Schriften“ I. 361. Böckh „Corp. inscript. graec.“ II. 81. Šafařík „Slaw. Alterth.“ I. 279 itd. Hansen in Hammer pri Georgiu „Alte Geog.“ II. 400 itd. — ²⁾ Herod. 4. 23. — ³⁾ Herod. 4. 10. — ⁴⁾ Justin 2. 1. 3. Amm. Marcell. 31. 2. — ⁵⁾ Justin 2. 3. Diodor Sic. 2. 43. — ⁶⁾ Plin. „Hist. nat.“ 6. 7. — ⁷⁾ Strab. 11. str. 492. Diodor. Sic. 4. 45. Steph. Byzant. pod besedo: Σαρμαται in Σαρρομαται. — ⁸⁾ Strabo VII. str. 302. Florus 4. 12. 62. Aurel. Vict. „Vir illustr.“ 79. — ⁹⁾ Curt. Alex.

7. 7. 3. — ¹⁰⁾ Strab. 7. str. 312 in 11. str. 500. — ¹¹⁾ Herod. 4. 116. — ¹²⁾ Skylax Perip. 69 itd. — ¹³⁾ „Corpus Inscript. graec.“ II. 83. Georgi „Alte Geograph.“ II. 308 itd. — ¹⁴⁾ Pompon. Mela 1. 3. Ptolom. 3. 5. — ¹⁵⁾ Diodor. Sic. 2. 43. — ¹⁶⁾ Herod. 4. 5. 7. — ¹⁷⁾ Justin 2. 3. Diodor. 2. 45. Pis.

Gospodarske skušnje.

(Gosence na drevji pokončati) je neki kmet na spodnjem Frankonskem pod vsako drevo postavil ponvo z žerjavico in žvepla na-njo vsul, da je dobro pokadil vsako drevo. Vse gosence je nek končal in lani 500 brent jabelk pridelal, ki jih je prodal za 1000 gold., v tem, ko so drevje njegovih sosedov gosence čisto pokončale. — Tako beremo v sicer poštem časniku „Frau. Bl.“. Ali pa to kadilo gosencam res tako za kožo gré, kakor je tukaj povedano, bi ne hotli glave zastaviti; skušnje je pa vredno, ako je res tako zdatno, ker se ob kratkem opravi; le varovati se je, da se ogenj ne napravi in da žvepljenega dima človek v svoje pljuča ne dobí.

(Ploše, kamnje ali cegle pokladati v jamo, kamor se sadi sadno drevó) je zato dobro, zlasti pri hruškah, da serčna korenina ne more navzdol v tla rasti, ampak da se korenine razširijo bolj po širokem. Posebno je to vselej storiti, ako je spodnja zemlja globoko doli zlo rahlja. Kadar so korenine do kamnitih tal prišle, se morajo zakriviti, in prisiljene so tedaj na vse strani se razširjati; to pa stori, da se muzgine cevčice ne morejo zlo raztegniti; muzga mora tedaj počasi teči, in to spet stori, da drevo ne more novih cvetnih popkov nastavlja in tedaj stareji krepkejši poganjajo. Posebno v črni, mastni zemlji je tak tlak pod drevesom vse hvale vreden; malokdaj se bo kesal, kdor bo tako storil.

Tiči.

Po Scheitlin-u.

Srečni tički prebivajo in veseli prepevajo v zraku. Dovolj imajo prostora; da bi pač tudi vselej hrane imeli! Stvarnik dobrotljivi pa skerbi tudi za-nje. Nad glavo mi radujejo se in tudi moje serce si čudno k njim gori želí. — Dajmo njih telesce in njih naturo natanjčnje preiskati.

Tiči in čveteronogate živali so po zunajni postavi človeku zlo podobni. Glavo, vrat, persi, trebuh, noge s persti, kar vse lahko razločimo, imajo tudi te stvari. Človek ima roke, vol pa ima namesto teh sprednje noge in tič ima perutnice. Pa tudi na koncu oskubljenih perutnic lahko vidimo dolge, sorašene, tanke košice, ki so perstom podobne. Oskuben tič ima zavolj hoje pokonci večjo enakost s človekom kakor čveteronogate živali, ktere po vseh štirih hodijo. Ker je že Platon človeka enačil tiču, je enkrat greški Pavliha Diogen prinesel v Platonovo šolo oskubenega petelina, in ga med učence vergel z zabavljico: „To je Platonov človek!“ Samo tičem je dano tako srečnim biti, da imajo perje. Sicer imajo tudi pljuča, serce, želodec, jetra, itd. se vé da niso tudi brez možganov. Tudi imajo rudečo kri, ki se po celem životu vedno pretaka. Spé vsako noč, pa ne celo zimo, kakor, postavimo, gad in jež; kakor človek vstanejo vsako jutro in vsak večer spet zaspé. — Tiči živé v zraku, tedaj bi jim lahko rekli: zračnice. Kakoršni pridejo na svet, taki ostanejo do smerti in se ne spremené nič, samo da rastejo. Tudi ne slečejo nikoli kožuha, da bi novega oblekli, kakor gosence delajo, ampak oni ostanejo vedno v tistem, ki so ga na svet sabo prinesli. Kadar se sku-bejo, si le stari kožuh popravljajo. Včasih ima ona drugačno kikljo, kakor on skuknjo in tudi sinček drugačno srajco. Torej pri njih bolj kakor pri nas velja pregovor: „Po suknji se meri mož“. Mnogo izmed njih ima lepo pisane oblačila, kakor metulji. V južnih krajih bivajoči so naj lepše pisani. Gorkota in svitloba tudi obleko polepšate; saj je tudi tisti človek veliko živejše barve, kateri je večidel na solncu v prosti naravi, kakor tisti, ki vedno med zidovjem čepí.

Nekteri tiči tudi znajo prav lepo peti, za kar imajo mnoge posebne priprave v gerlu. Njih petje je res kaj prijetno, kadar svoje mnogoverstne pesmi drobijo in jih glasno

pa vendar dolgo časa brez prenehanja godejo. Človeški naravi nasproti večidel le možki pojejo. Nekteri znajo tudi kaj malega govoriti, pa vsak po svoje. Golob, vrana, raca, vsak jo drugače zavija. Nekterih glas je skorej le mehko lajanje. Nekteri pa le gerdo krulijo, akoravno imajo lepo pisane suknje, drugi v rujave hale zaviti pa neizrečeno prijetno prepevajo. Petje jim je duh, veselje in žalost. Skorej vsi imajo nekaj umetniškega duha; vsi zidajo gnjezda, nekteri jih umejo prav umetno napraviti. Nekteri dobro zidajo in lepo pojejo; nekteri pa kar nič ne znajo, drugi spet le to ali pa le uno. V stanovanji se kaže gospodarjev duh in okus, v petji njegovi občutki. Nekteri, ki prebivajo v slabih kočah in ki ne vedó si s petjem časa kratiti, si le v obleki dopadajo. Narava čudno igra in ljubi spremembe! Saj je tudi metuljem namesto umetniškega duha gosenc le lepo obleko dala!

On in ona se velikokrat dobro razumita, imata svojo kuhinjo in naučita otroke marsikaj. Kteri izmed njih imajo dobre glave, da jih tudi človek zamore kaj naučiti. Nekteri se lahko učé, drugi težko, drugi tudi novih pesem in besedi, nekteri pa celo nič. Do določene stopnje, ktero prestopitine morejo, vse po človeški navadi delajo; se vé da več niso v stanu. Tù jih človek prekosi in bolj visoko zletí — brez perutnic. Stari ljudje so prerokovali le po tičih in čveteronožcih.

V obojih so si mislili zlo obdarovane živali in prašali: so li tiči ali čveteronožci popolnši? Čveteronožci so popolnši, pa tiči letajo.

Nekteri tiči zmiraj v enem kraji stanujejo, nekteri skorej povsod; ti po močvirjih, uni po vodah, nekteri se tudi preseljujejo kakor kočniki. Povodne živali so veliko bolj zabite od tistih, ktere na suhem živijo. Pri tičih bi znala enaka biti, pa saj tiči nikoli v vodi ampak le na vodi stanujejo. Njih velikost od kolibrička do postojne je mnogoverstna, kakor njih živež. Skorej vsi se navadijo v sužnosti na vse človeške jedila. Vkrótijo se vsi lahko; pa ne vsi kaj navadijo. Rastejo hitro in vendar doživé visoko starost kakor južni papiga in severni krokar. Noge in kljun ima vsak po svoje vstrojene. Na njih obrazih se vidi veselje, žalost, jeza, lenoba in še več drugega.

Pri nižjih živalih ne nahajamo nikjer take mnogoverstnosti. — Tušek.

Starozgodovinski pomenki.

Skiti nikdar niso bili Slovani.

Spisal Davorin Terstenjak.

(Konec.)

V drugi polovici sedmega stoletja pred Kristom, toraj malo pred Ezehielom, so razvili Skiti veliko moč in sovražstvo. Ko so namreč Kimerce iz evropskih stanovališč izgnali, so planili v Azijo, premagali Mede in zadobili gospodarstvo čez vso Azijo; celó skoz Palestino so prišli do Egipta; vendar so se na prošnje Egipčanov bogato obdarjeni nazaj povernili, in po 28letnem vladanju od Medov zavoljo ropanja in stiskanja iz Azije pregnani bili ¹⁾.

Od Tanaisa do Visle, toraj v historijski dobi, nahajamo Skito-Sarmate, dalje od ustja Tirasa in Hipanisa do virov Borystena. Tukaj toraj ne moremo sedežev Slovanov iskati. Tudi ni od ustja Istra do Karpatov, ker tam so stanovali Daki in Geti. Od virov Borystena gori dalje proti severju so pa bile nastanovljene finske plemena, toraj bi Slovanom le okrožje od virov Visle in kar je zemlje od virov Borystena v ravni meri do baltiškega morja ostalo, ker na levem pobrežji Visle so že stanovali germanski rodovi. Ta prostor je za tako sila velik narod premajhen; mogli so tedaj še tudi drugo okrožje posedovati, in to le spet zamore biti zemlja

¹⁾ Herad 1, 103, 4, 1. Just. 2, 5.

od jazranskega morja do Karpatov od mej sarmatiških Jazygov do virov Drave.

Prof. Dr. Ilwof se je prederznil trditi, da Slovani ob času, ko so Kelti planinske dežele (Alpenländer) posedli, to bi bilo proti koncu 4. stoletja pred Krist., niso še prišli do Volge.

Ker pa že od leta 1500 pred Krist. od Volge do Borystena nahajamo Skite, bi si bili mogli Slovani leta 400 pred Krist. s silo pot predreti do baltiskega morja, kjer slovanske Venede že v ti dobi stanuvajoče nahajamo. To bi bila kervava vojska s Skiti, od ktere bi nam vendar Herodot bil kaj povedal.

Slovani so pred Skiti v Evropo prišli, toraj že pred 1500 leti pred Kristom, in ob času, ko so Kelti planinske zemlje sio svojili, so že več kakor jezero let takraj Volge stanovali.

Pa tudi ostanjki skitiškega jezika pričujejo, da Skiti nikdar niso bili Slovani, na primer:

¹⁾ „Παγατη χύων Σκυθιστι“. pes se po skitiškem veli Pagaje ²⁾ „Μέσπλη ή σελήνη παρὰ Σκύθαις“. Mesple semesec veli pri Skitih. ³⁾ „Επὸν τὸν ὀφθαλμὸν καλέουσι Σκυθαί“. Spa se oko veli pri Skitih ⁴⁾ Maeotin Scytae Temerinda vocant, quod significat matrem maris, ⁵⁾ „Ποσειδέων Θαμισσάδας“. Poseidona Thamimasadas ⁶⁾ „Ταρανδος“ po skitiškem severni olen, jelen „das Rennthier“, ⁷⁾ Scythae Caucasum montem Graucacum appellavere, hoc est nive candidum. Skiti so Kaukaz imenovali Graukaz, kar pomeni snegobel, ⁸⁾ Amazone imenujejo Skiti Oirpata; to ime pa v helenškem jeziku pomeni možoubivka; Oior imenujejo moža, pata pa pomeni ubiti, ⁹⁾ Σκύθαι τοὺς φυγάδας Παρθοὺς καλοῦσιν. Skiti begune imenujejo Parthus itd.

Iz vsega tega se lahko prepričamo, da niti zgodovinske svedočanstva klasiških pisateljev niti ostanjki jezika ne govorejo za slovanstvo Skitov.

V mali Azii ni nikdar bilo Slovanov razun unih, kateri so se po Krist. tam naselili. Imena Zagora, Carusa, Herpa, Zela, Danas, Sora niso slovanske, ampak medopersiške. Sama enakoličnost besed ne dokaže ničesa. Sicer bi mogli Afrikance za Slovake imeti, ker tudi v Afriki je Nitra, ali pa Bari-zamorice za Korošce, ker se njih selo imenuje Koroško.

Ozir po domačii.

Ložka dolina.

Od več krajev prinašajo Novice od časa do časa zanimive popise raznih krajev, le ložka dolina medli kakor borna in zapušena samica, kakor da bi v nji žive duše ne bilo, ktera bi za peró prišla in od nje naravnih krajev radovednim bravcom kaj več omenila. Sam gospod Križnogorski nam, hvala jim, včasih, pa le preporedkoma iz tega kraja kaj malega naznanujejo.

Ložka dolina je na Notranjskem, eno uro hodá proti jutru od cerkniškega jezera. Meje nje so: proti jutru Loški potok, proti jugu čubranska okrajina, proti zahodu Juliške planine z Javornikom vred, proti severju pa Bloke (Obloke). V omenjeni fari je okoli 5000 prebivavcov, kateri v 23 večih ali manjših vaseh in v mesticu Ložu prebivajo, kateremu je Friderik III. v leta 1477 razne privilegije podelil, in ga v versto mest povzdignil; popred se je pa le terg imenoval, zato se njegovi mestnjani še dandanašnji večidel le teržanje zovejo. Ložanje živijo dandanašnji večidel le od poljedelstva. Kupčija jim ne gré kakor bi radi, menda zato ker so predeleč od velicih cest.

V zgodovini se bere, da so Ložanje z morsko soljo, usnjem in istriškim vinom verlo barantali. Res so se pred kakimi 50 leti še precej s kupčijo vkarjali in po nji lepe denarce v deželo donášali, toda ona kupčija je sedaj večidel vsa zaspala. Le poredkoma se še narajma, da kakošen usnjar svojega kljuzeta z usnjem otovori in ga čez gojzd (juliške planine) na kraške in isterške terge tira, kjer jih je pred nekoliko leti na terjih v Kopru, Mujah, Ricmanih, Bakru, Kastvi, Beluncu, Pazinu in več drugod dovolj bilo, in so s svojo robo dobro kupčevali.

Vlastniki Loža so bili, kakor Valvazor v XI. bukvah stran 324. piše, Ložki gospodje. Že v letu 1227 je bival tukaj Albert, pozneje Ulrih, v letu 1282 je gospodoval pa Rusko Lozar. On in Herman in Volfrard, — ali sta bila omenjena dva plemenitaža Rusko-va brata ali pa le strica, se za gotovo ne vé, — so ravno v tem letu bili planili čez neke kmetije bistrškega samostana, in so si jih usvojiti mislili, toda jim ni šlo po sreči. V letu 1320 so bili štirje bratje posestniki Loža, kateri so imeli tudi na Krasu in v Ipavi več grajšin in so krog in krog jako slovéli, od katerih so poslednjega gospodarja kmetje blizo Soteske poleg Kerke ubili. V vedni spomin umora so potomci tukaj kamnitno groblo sčasoma nakopčili, ktera je še dandanašnji viditi. Pozneje so Lož pa ortenburški za njimi pa celjski grofje pod svojo oblast spravili. Po smerti omenjenih grofov je prišel Lož z Ortenburgom in Celjem leta 1454 pa pod avstrijsko oblast, v kateri se znajde še do današnjega dne, ne pa, kakor Megiser krivo terdi, v letu 1435. V tem letu je bil Lož le od Friderikove vojske obležen; ko je pa neki pogumen Ložan (Frank po imenu) vojskovodja Kristofa Fladnicer-ja umoril, je bil naenkrat obsedve konec, in obsedniki so urno svoje kopita pobrali in jo od tod pobrisali, kar urniše so le mogli.

Mestice je bilo zastran napadov ljutih Turkov z močnim zidom krog in krog obzidano, ktereja je pa že davnej zob časa razrušil in so Ložanje večidel poderli. Nad mestom proti jutru se vidijo na prav stermem griču razvaline starega gradú, v katerih pa le kavke gospodarijo. V notranjem prostoru imajo Ložanke svoje gredice, v ktere kapus in drugo zelenjad sejejo. Blizo mesta je cerkvice sv. Roka, kjer se mestnjani pokopujejo; za cerkvijo pa jama, iz ktere ob hudem deževju voda hahlá, kakor iz šneperskega Oberha in meče kakor v Viru poleg Zatičine berložnje ali močerilce (proteus anguinus, človeške ribice) vèn iz svojih podzemeljskih cemunov, kamor prijetli naravoslovja o poletnih dnéh radi zahajajo. V ti jami je, kakor so letni časi bolj ali manj deževni, tudi več ali manj vode; da pa ta voda, ki o povodnjih iz jame hahlá, ne doteka semkej iz merzle jame izza Križne gore, kakor gosp. Zörer terdi, ampak po naših mislih o hudih nalivih le iz Blok. Una pride pa pod Šteberkom na dan in je koj tako močna, da precej neki mlin goni. — (Dalje sledi.)

Kratkočasno berilo.

Srečen Anžè.

Iz nemškega po „Grimmu“ prosto poslovenjeno.

Sedem let je služil Anžè pri enem gospodarji. O božiču sedmega leta pa mu reče: „Gospod, moj čas je pretek, šel bi toraj rad domú k svoji materi. Dajte mi prislužek“. Gospod mu reče: „Služil si mi zvesto; kakoršna služba, takošno naj bo plačilo“, in dá mu tako kepo zlata, kakor Anžetova glava. Anžè prinese ruto, zavije kepo v njo, naloži na herbet, se poslovi ter se spravi na pot proti domu.

Ko nekaj časa potuje, ga zlato breme tako teži, da komaj še gre noga memo nogé. Kar ga sreča jezdec, ki vesel in židane volje na berzem konji sedé prepeva in žvižga. „Oj“, reče Anžè na ves glas, „kako prijetno je jezdari, ker jezdec sedi kakor na stolu, ne zadene na noben kamen, si lahko čevljev prihrani ter pride berzo naprej, da ne vé kako“. Ko ga jezdec sliši, mu reče: „Zakaj pa ti, Anžè,

¹⁾ Dr. Ilwof „Beiträge zur Gesch. der Alpen- und Donaul.“ str. 32. ²⁾ Hesych II. 834. ³⁾ Hesych II. 578. ⁴⁾ Herodot 4. 27. ⁵⁾ Pein. 6. 7. ⁶⁾ Herodot 4. 59. ⁷⁾ Steph. Byzant pod besedo Γελωνοι. ⁸⁾ Plinius 6, 19.